

NR 11 NOVEMBER 2015

Årg. 20

Sanda bygdegård

Lördag 28 november kl. 11 - 15

Kom och köp era julklappar, hantverk, matnyttigt m.m.

Ät tomtegröt med fårfiolmacka.

Hel mandel kan hittas i gröten.

Kaffe, pepparkakor och glögg.

Sanda Västergarn Röda Kors och Sanda hembygdsförening har som vanligt lotterier.

Vill du sälja något? Anmäl så snart som möjligt, ännu finns några platser kvar. Anmäl till sanda.bgard@gmail.com eller till

Mareta Liepa Olsson 073-940 96 05

VÄLKOMNA!

Sanda Hembygdsförening

www.sanda-gotland.net

Vattensågen vid Petarve renoveras.

Med hjälp av pengar från Länsstyrelsen och ideellt arbete håller hembygdsföreningen just nu på med att fräscha upp vattensågen. Nya vattenrännor har byggts och nu snickras nya landgångar och dammluckor.

Ove, Rune och Arne försöker få ordning på den nya vattenrännan...

...och så här fint blev det.

Välkomna till socknen!

I Sanda prästgård lyser det igen på kvällarna och det finns leksaker i trädgården. Härligt! Där bor nu sedan i somras pastorsadjunkt Jael Ahlin med sin familj. Här kommer en hälsning från henne:

”Det är en fröjd att bo i Sanda. Det är en vacker socken med ett frodigt lantbruksliv och för att inte tala om grönskan runtomkring. Det slog mig när jag satt på min trappa vid Sanda prästgård och jag såg alla traktorer skynda fram och tillbaka till Klintehamn med skörden, att jag inte skulle kunna tänka mig att bo någon annanstans.

Jag och min familj (man och fyra barn) har alltså i juni flyttat in i Sanda prästgård och jag är den nya prästen i byn. I juni prästvigdes jag och det är tänkt att jag under mitt första så kallade missivår ska vara placerad i Klinte pastorat. Jag kommer alltså att arbeta från Sproge i söder till Västergarn/Mästerby i norr. Men mitt fokus kommer att finnas hos er här ändå, för jag tänker att det är viktigt.

Under hösten kommer jag att ha öppet i prästgårdskapellet för morgonbön på tisdagar kl. 08 (detta tar en kvart) och sedan också ha veckomässor på tisdagar kl. 18.00 med fika ibland. Och om man känner sig manad så erbjuder jag också samtalsgrupp om kristen tro vissa tisdagar fram till påsk. Så även om ingen kommer, så finns jag där och ber för Sanda och hela Klinte pastorat.

Väl mött och med hopp om att få lära känna er alla. /Jael/

Sanda kyrka får tredje mest pengar i landet.

Kyrkan i Sanda får 10,7 miljoner i kyrkoantikvarisk ersättning för att klimätförbättra kyrkan och konservera väggar och valv. Totalt får Gotland 25 miljoner i bidrag 2016.

Källa: Sveriges Radios webbplats

Kommande filmer på Rondo

- Söndag 8/11 kl. 19.00 Spectre - Bond
- Söndag 15/11 kl. 19.00 En underbar jävla jul
- Söndag 22/11 kl. 14.30 Knattefilm på julslytningssöndagen:
Ur en kos dagbok
Pris: 35:- Filmens längd: 30 minuter

LÖRDAGSDANS PÅ RONDO

Lördag 21/11 kl. 14.00 - 17.00

Kristina Broberg och Olof Stenström bjuder upp till dans.

Pris: 80 kr - kaffe och kaka ingår

VÄLKOMNA!

Arr: Kristina, Olof och Klinte bygdegårdsförening

Sanda för 10 år sedan

Gertrud Jakobsson och Visby Brass hade konsert med Olle Adolphssons musik.

12 personer i kommunens hemtjänst hade sin fasta punkt i gamla lärarbostaden i Sanda.

Teater Zenith hade premiär i Sanda på sin pjäs "Hunden som kom in från kylan" med Carin Gyllenhammar och Thomas Jankert.

Det fanns många tillfällen till motion: stavgång, buggkurs, motionsdans, pingis och gympa.

Erfaren **katt** sökes till råttrikt hem.

Gärna med några år på nacken.

Svar till telefon 24 20 25

Utgrävningarna vid Paviken

Christian Hoffman och Dan Carlsson berättade den 14 oktober i hembygds-gården, om de utgrävningar som skett vid Paviken under ca 60 år.

2013 – 2015 har utgrävningar utförts av Gotland Archaeological Field School, 20 -30 internationella studenter tillbringar 5-6 veckor på Gotland och bor på Hemse folkhögskola. De har goda akademiska studier bakom sig men ingen praktisk erfarenhet av utgrävningar. 75-80 % av studenterna kommer från USA och Canada.

Men utgrävningarna vid Paviken startade mycket tidigare, Hans Hansson och Per Lundström gjorde båda fosfatkarteringar och fann två områden med höga fosfatvärden, Paviken 1 och Paviken 2. Per Lundström grävde under åren 1967 – 73 och gav också ut en bok "De foro vida". Han hittade mycket glas och pärlor, vikter, silvermynt, nitar, spikar, ben och horn. Han täckte över sina utgrävningar med plast, sannolikt hade han för avsikt att komma tillbaka och fortsätta gräva, det blev inte så eftersom han blev sjuk och avled.

Dan Carlsson har också grävt på flera ställen och hittat gravar från vendeltid, norr om Idån och söder om Paviken samt en husgrund från vikingatid. Redan på 30-talet hittade Nerman gravar från vendeltid vid parkeringen.

Vid utgrävningarna 2013-14 har statistik utförts på Per Lundströms fynd för att se var fynden hittats. Det visade sig då att mynten och vikterna fanns närmast vattnet medan pärlor, granater och annat material från verkstäder fanns längre upp. Eftersom Paviken inte varit uppodlad så har inga fynd flyttats runt av plogar t.ex.

Fler husgrunder har hittats, med stora högar av brända ben, varför finns de där? En fråga som inte har ett säkert svar ännu.

Vilka slutsatser har man gjort?

Mycket mer finns i marken än man trott. Man tror att gårdar uppifrån haft sina platser nere vid vattnet, inte permanent utan tillfälligt. Möjligt att Paviken 1 (vid Idån) har varit permanent. Nästan ingen keramik har hittats vilket tyder på att man inte bott här permanent.

Två medeltida gårdar tros ha funnits här, Sipparve och Krämplause.

Nu hoppas man göra en ny bok om Paviken med allt som hänt här.

Läs mer på Riksantikvarieämbetets hemsida under Samla, där kan du hitta alla rapporter från utgrävningarna vid Paviken.

/GM/

Kaffikalas och syföreningsauktion

Lördagen den 10 oktober hade Sanda Västergarn Röda Kors sitt nu traditionella kaffikalas - ja, tradition är det efter två år.

Ett dignande kaffebord med 14 sorters kakor och bullar. Dukat med vita dukar och vackra dahlior som Agneta räddat undan frosten.

Kakor som norrlänningar, halvmånar, pariservåfflor, rullrån, mandelmusslor, flarn, chokladbröd, nötkaka, kokostoppar, strassburgare, chokladbröd, bondkakor, russinkakor och drömtårta samt dagsfärska bullar fanns på bordet.

De ni - vilken kvinnokraft redan här, sen skall ni veta att det blev ännu mer vid syföreningsauktionen. Ingen stor skara hade hörsammat inbjudan men de som kom var så nöjda och köpglada. Tre lotterier sålde vi också. Hasse E höll en liten inledning om flyktningarna som behöver vårt stöd och alla andra som har det svårt ute i världen - man kan tycka att vi då har för mycket av det goda, men när ni kommer till slutet på det här referatet får ni veta hur mycket vi samlade in. Allt var skänkt, så slanten går oavkortat vidare.

Många vackra saker , både stickat, virkat och sytt, ropades ut, liksom hemliga paket och bakat. Anders räknade pengar och som vanligt blev vi överväldigade - drygt 13 000 kr blev resultatet.

Tack alla som bakade och som skänkt till lotterier och auktion och särskilt tack till syföreningsdamerna och glada köpare - tillsammans kan vi!!!

Kretskampen

den 20 oktober hos Gunvor och Rune var som vanligt svår men rolig. Vi var väl sådär 13-15 stycken som tillsammans med datorer och mobiler intog Malmros hem. 43 frågor och 34 rätt fick vi. 95 kretsar deltog och 41 rätt hade den bästa kretsen i Sverige. 17 kretsar fick 34 poäng så det betyder att vi kom på plats 8 tillsammans med 16 andra kretsar. Inte så illa!

Kaffet och mackorna smakade sååå gott efter väl förrättat värv.

/Inger/

Lotteri på julmarknaden.

Lördagen den 28 november är det julmarknad i Sanda bygdegård. Som vanligt deltar Sanda Västergarn Röda Kors med ett lotteri och kanske försäljning av hembakat och hemtillverkat - sytt, stickat, virkat och kanske snickrat.

Vill ni skänka något är det välkommet.

Ring Anders , 242018 eller Eivor, 242078 så hämtar de eller ni kan lämna hos dem.

Men framförallt är du välkommen att köpa lotter. Väl mött i advent!

Lite hänt i kyrkan...

Tacksägelsedagen den 11 oktober var det en fin gudstjänst i Väte kyrka, där barnkör och kyrkis medverkade. Kent och Helen tillsammans med Carina och Robert ledde gudstjänsten. En procession, där Britt bar korset och Niklas och Inger var ljusbärare, inledde och avslutade stunden.

En barnkör, bestående av tre yngre tjejer, sjöng så fantastiskt - de lät som tretton. Carina läste om Jesu vandring mot Jerusalem då han mötte tio spetälska och kyrkisbarnen spelade spetälska som blev förbarmade av Gud. Vackra psalmer och god gemenskap gjorde stunden. Barnen tackades med en stor applåd och kyrkvårdar hade fixat kaffe vid utgången.

Fredsgudstjänst

Söndagen den 18 oktober var det fredsgudstjänst i Hejde kyrka. Scouter, klubb-barn och kyrkisbarn gick i fackeltåg från bygdegården till kyrkan. Där togs de emot av många - kyrkan fylldes nästan.

Kent pratade om barn i världen och Kerstin Blomberg pratade om alla barn i världen som har det svårt på många sätt och behöver vårt stöd - en bra sak att ge dem är ett mjukisdjur. En kollekt till barn i världen samlades in och Carina och Edit ledde barnen, då de sjöng ett flertal sånger. Kyrkkorv och fika serverades i tornrummet.

Tack alla för en fin stund! /Inger/

Vad händer i Sanda och Västergarn och Klinte?

NOVEMBER 2015

- Sön 8 19.00 **Gudstjänst** i Sanda kyrka. Pastoratsorkestern.
- Sön 8 19.00 **Film**, "Spectre - Bond" på Rondo. Sid 4
- Sön 15 19.00 **Film**, "En underbar jävla jul" på Rondo. Sid 4
- Fre 20 Sista chansen att lämna synpunkter på cykelvägsplanen. Sid 10
- Fre 20 19.00 **Filmkväll** på Gervaldsgården. Sid 4
- Lör 21 14-17 **Lördagsdans** på Rondo. Sid 4
- Sön 22 14.30 **Knattefilm** på Rondo. Sid 4
- Tors 26 19.00 **Syföreningsauktion** i Sanda stationshus. Sid 8.
- Lör 28 11-15 **Adventsmarknad** i Sanda bygdegård. Sid 1
- Lör 28 15-18 **Julskyltning** i Sanda City. Sid. 9
- Mån 30 19.00 **Styrelsemöte** i Sanda bygdegård

SYFÖRENINGSAUKTION

Torsdag 26 november kl. 19.00

i Sanda stationshus/Gullinmuseet

Sång och musik med Olof o Kristina

Försäljning av stickat, virkat, sytt, broderat, bakat, lagat.

Kaffe med lussekatt och pepparkaka

Lotterier

VÄLKOMNA!

Sanda EFS

LÖRDAG DEN 28 NOVEMBER KL 15-18

är det dags igen för årets bästa och mysigaste

JULSKYLTNING

*** I SANDA CITY

**TOMTEN
I MACKEN**

vill veta vad du önskar
dig inför julen så skriv
eller rita din önskelista

**GLÖGG
I KUREN**

och gröt, smörgås,
kaffe med dopp i
GAMLA AFFÄREN

**LOTTERI
SKJUTBANA**

Hästkörning
Julklappsloppis
Tipspromenad

**GRANEN
PÅ PLATS**

med ljus & pynt
samt musik och
yster körsång *

SNÖBLANDAT GODISREGN KL 16.30 *

JULTABLÅ KL 17

Se och hör vad som hände när en stjärna tändes
i fjärran öster hälsar Botvidegänget i Sanda City! *

FILMKVÄLL

Fredagen 20 november kl. 19.00 på Gervaldsgården

Vi ser en nostalgifilm om "Lanthushållet under 1900-talet".

Avdelningen bjuder på korv och kaffe.

Öl finns till självkostnadspris.

VÄLKOMNA!

VEST-bygdens LRF

Pingisen

Startar **onsdag 4/11 kl. 19.00**

I Sanda skolas idrottshall.

VÄLKOMNA!

Med vänlig hälsning, Sanda IF

Kungörande och granskning av vägplan för anläggning av gång- och cykelväg längs väg 140 Västergarn - Klintehamn.

I dag saknas det en gång- och cykelväg längs väg 140 mellan Västergarn och Klintehamn. Längs den 7 km långa sträckan rör sig många gående och cyklister dagligen och det förekommer en del farliga omkörningar. Antalet bilar, gående och cyklister har dessutom ökat den senaste tiden eftersom det har byggts fler bostäder längs sträckan. Vi vill öka säkerheten för oskyddade trafikanter genom att bygga en ny gång- och cykelväg som är separerad från biltrafiken.

Vi ställer nu ett förslag till vägplan på följande platser under ordinarie öppettider för respektive verksamhet:

Planen med miljökonsekvensbeskrivning (MKB) finns tillgänglig för granskning under tiden 2015-10-29 - 2015-11-19 hos:

- Trafikverket, Solna strandväg 98, Solna
- Trafikverket Visby, Broväg 10, 621 40 Visby
- Region Gotland, Visborgsallén 19, 621 81 Visby
- Klintehamns bibliotek, Donnerska huset, Norra Kustvägen 2B, 623 77 Klintehamn

Planen omfattar även arbete i vatten då Västergarnsån och Varbosån berörs av anläggande av gång- och cykelbroar över vattendragen.

Synpunkter ska ha inkommit till Trafikverket Region Stockholm, **Trafikverket Ärendemottagningen, Box 810, 781 28 Borlänge** alt via e-post trafikverket@trafikverket.se senast 2015-11-20.

Om du vill ha mer information kontakta Mats Berg Trafikverket Region Stockholm tel. 010-123 66 71 eller Elin Trägårdh, tel. 010-123 72 95, e-post elin.tragardh@trafikverket.se

Delar av handlingarna finns på Trafikverkets webbplats www.trafikverket.se/projekt, se Gotland

Planen innebär att vägen blir två och en halv meter bred och att större delen av cykelvägen planeras att gå på landsidan av väg 140 till Klintehamn. Detta trots att det funnits många som tyckt att det varit lämpligare att cykelvägen går på sjösidan.

Källor: Trafikverkets webbplats, utskick från Trafikverket samt Radio Gotlands webbsida.

Medlem i föreningen är alla boende i Västergarn med omnejd, som vill verka för föreningens syfte och ändamål.

Hembygdsföreningens verksamhet ska stimulera och föra fram socknens kulturella och sociala liv med olika aktiviteter, vård av Hembygdsgården gamla skolan och Valbyte. En levande socken. Återkommande varje år är Valborg, Gökotta, Konstutställning, Sockendag, Lammfest, Stickkafé, Afternoon Tea. Information om kommande aktiviteter finns i Sandpappret och på Hembygdsföreningens hemsida, på VIP-skylden vid vägen, och Västergarns hemsida.

I www.bygdeband.se pågår ständig dokumentation med bilder, texter om hus, människor och händelser från bygden.

För uthyrning av hembygdsgården, och lägenheten kontakta:

vastergarn.hembygdsforening@hotmail.com,

Maj Nilsson, majgoran@telia.com, tel: 0498-245101,

Barbro Wigström, 0498-245085

Stöd gärna Hembygdsföreningen.

BG: 569-4369, SWISH: 123 188 6944

www.hembygd.se/vastergarn, www.vastergarn.info

KOMMANDE AKTIVITETER I VÄSTERGARN

Promenader saml. HG gamla skolan

Varje tisdag kl. 8.00

UNEA

Hemtjänster AB

UNEA arbetar i små personalgrupper som ger en god kontinuitet, en kontaktperson som utför dina insatser och som vet hur du vill ha det i ditt hem!

UNEA bjuder till fest två gånger per år, i december har vi julfest och vid midsommartid så samlas vi för gemensamt. Trevligt att få samlas och umgås med varandra.

UNEA är ett kundval inom kommunal hemtjänst, det kostar inte mer att välja oss! För att välja UNEA tar man kontakt med sin handläggare.

Vi finns i:

Klintehamn Sanda Västergarn

Tofta Eskelhem Mästerby Hejde Fröjel Hemse

Vi utför även städ (RUT skatteavdrag)

betala halva priset direkt, resterande fakturerar vi skatteverket.

Välkomna

Har du frågor, ring Ulrika M Nysell 0498-24 03 58

Rauk Maskin

Nu har vi även **aluminiumställning** för inom och utomhusbruk.

Se hemsida för mer info.

Pris från 75kr/dygn

Vi hyr ut inom

Entreprenad • Bygg • Trädgård • Verkstad

www.raukmaskin.se

Bokning 0707-509914 Support 0707-506550

Hälsning från Thailand

Jag har fått en ny hälsning från Tommy Bronder i Thailand. Så här skriver han bl.a.:

" Så avundsjuk att jag inte är hemma o kan dansa till legenden Mats Rådberg och Rankarna! Jobbade på Liber Tryck på S:t Eriksgatan 121 när han var i ropet. Mötte honom flera gånger men sa inget. Han bodde tydligen där i trakterna. Här i Thailand sjunger de flesta med kniven i ryggen! Såå skrikigt!

Min favoritlåt på internet är "Natten har tusen ögon" med Jan Höijlers 1968.

Trivs i Thailand så jag säljer mitt smultronställe i Lekarve.

Ps. Skulle skicka en bukett till Ursulas begravning, men de krävde alla mina nummer på kortet. Så blommogrammet blev inte av. Inget bg eller pg till blommogram, tyvärr.

Ha det så bra!

Varma hälsningar från Tommy Bronder

STENHUSE GÅRD

Tack för i år!
Vi ses till
sparrisen.

Gårdsbutiken i Sanda är vinterstängd från och med 15 november.
Öppnar igen i april då sparrisen har tittat upp och vill ha sällskap.
Gilla oss på facebook, så får du alltid goda nyheter.

[facebook.se / Stenhuse Gård](https://facebook.se/StenhuseGård)

Jag är ensam och frusen!

Jag saknar min kompis som har tappat mig på Mafridsvägen. Det börjar bli så kallt att sitta här på nätterna nu, snart kommer snön. Jag sitter vid en grindstolpe ganska nära bebyggelsen i Västergarn. Du kan fråga Sandpapprets redaktör, hon vet var jag sitter, det var hon som plockade upp mig ur diket och satte mig här.

Färgen blir nog för dyr...

Det är nog inte bara jag som tyckt att det har varit roligt att läsa Sandpappret i färg. Styrelsen i hembygdsföreningen och jag inser nu att det nog kommer att bli alldeles för dyrt att ha varje nummer i färg. Drygt 600 ex varje månad delas ut, varje nummer består av 8 A4-sidor, det går åt mycket färg. Någon har räknat ut att endast färgen kommer att kosta 42 000 kr/år. Styrelsen funderar nu på hur vi skall göra, det är viktigare att få Sandpappret varje månad, även om det ibland blir svart-vitt, tycker vi.

Gunvor

ANNONSERING

Hel sida A5: 300 kr

Halv sida: 150 kr

1/4 sida: 75 kr

Föreningsaktiviteter: Gratis

BOKA SANDA BYGDEGÅRD

Ring Åsa S Andersson 0498-242016

sanda.bgard@gmail.com

MEDLEMSAVGIFTER 2015

Sanda hembygdsförening -

Familj: 100 kr - Enskild: 50 kr

Postgiro 28 65 38-4

Nu också **Swish nr 123 671 35 72**

Sanda IF - 100 kr

Bankgiro 5331-0819

Nästa nummer av Sandpappret utkommer i slutet av vecka 49

MANUS IN SENAST 27/11

Lämnas till hembygdsföreningens styrelse eller Gunvor Malmros

Tfn: 0498-242113 E-post: gunvor.malmros@telia.com